

VĚZNICE V EVROPĚ: DOMÁCÍ PRÁVNÍ NOVINKY

Pro odborníky z praxe v celé Evropě může být náročné sledovat vnitrostátní judikaturu, legislativu a vývoj výkonné moci v oblasti vězeňství. V tomto zpravodaji **European Prison Litigation Network** (Evropské sítě pro vězeňské spory), **si její členové a partneři z celé Evropy dávají za cíl informovat právníky a organizace občanské společnosti z celé Evropy o nejdůležitějším právním vývoji v oblasti vězeňství. Doufáme, že vám tento zpravodaj umožní lépe porozumět evropským trendům a využít je ve vaší právní praxi. Zpravodaj se zabývá 14 členskými státy Evropské unie a také Ruskem, Moldavskem, Ukrajinou a Gruzii.**

Uvítáme vaši zpětnou vazbu ohledně toho, jak pro vás tento zpravodaj udělat co nejužitečnějším.

PŘEHLED PRÁVNÍCH NOVINEK VE VĚZEŇSTVÍ ŘÍJEN-LISTOPAD 2022

KONTAKT S VENKOVNÍM SVĚTEM ■ V **Německu** novela bavorského vězeňského zákona rozšiřuje možnost vězňů telefonovat a zavádí možnost videohovorů. V **Litvě** by novely [zákoníku o výkonu trestu](#) a [zákona o výkonu vaz](#) by, které připravilo ministerstvo spravedlnosti, mohly dát ředitelům věznic pravomoc omezit právo vězňů na korespondenci a telefonování, zakázat vězňům dočasnou dovolenou a omezit jejich kontakt s ostatními vězni. Cílem těchto změn je zabránit budoucím trestným činům, chránit práva a svobody ostatních osob a zajistit bezpečnost ve vězeňských zařízeních.

PODMÍNKY VE VĚZNICÍCH ■ **Belgické** věznice jsou stále přeplněné, podle posledních údajů spí více než dvě stovky vězňů na matracích. V **Belgii** dále soud nařídil státu, aby [snížil přeplněnost a změnil podmínky ve věznici Lantin, kde dochází k nelidskému a ponižujícímu zacházení](#) s vězni.

Nejvyšší správní soud ve **Francii** [zamítl bez projednání žalobu podanou místní advokátní komorou a dvěma organizacemi občanské společnosti proti podmínkám zadržování ve věznici v Bordeaux](#). Ve **Francii** dále přijala dolní komora parlamentu pozměňovací návrh, kterým [se prodlužuje možnost odchýlit se od zásady jednocelového systému](#) o dalších pět let, tedy do 31. prosince 2027.

Jako protiváhu rostoucím cenám energie v **Maďarsku** vláda nařídila, aby státní instituce, včetně vězeňských zařízení, nebyly vytápěny na více než 18 stupňů Celsia. Toto rozhodnutí má [dramatické důsledky pro životní podmínky vězňů](#).

REŽIM VĚZNĚNÍ ■ V **Moldavsku** byla zřízena pracovní skupina, jejímž úkolem bylo [definovat režim věznění vězňů](#), aby se vnitrostátní právo sladilo s mezinárodními a evropskými vězeňskými standardy, k jejichž dodržování se země zavázala.

Ve **Španělsku** vstoupil v platnost zákon, který [omezuje způsobilost vězňů odsouzených za sexuální agresi pro režim otevřené vazby](#). Zákon také upravuje pojem sexuální agrese, snižuje minimální trestní sazbu za tyto trestné činy a ukládá správním orgánům povinnost předcházet sexuální agresi ve vězení.

SVOBODA PROJEVU ■ V **Německu** rozhodl zemský soud, že odmítnutí vězeňské správy aktivovat telefonní číslo novináře na základě ministerské směrnice bylo nezákonné, protože ústavní právo na svobodu projevu lze omezit pouze zákonem.

ZDRAVÍ ■ V **Německu** rozhodl krajský soud, že obecný zákaz nošení roušek, který zavedla vězeňská správa během skupinových sezení v ubytovnách a skupinových sezeních, je nezákonný, protože mimo věznic si občané mohou vybrat, zda budou nosit roušku v místech, kde není povinná. V **Moldavsku** se konala jednání na [ministerské](#) a [parlamentní](#) úrovni, na nichž se projednávaly reformy, které by sladily regulační rámec upravující vězeňskou zdravotní péči s mezinárodními a evropskými standardy.

DOŽIVOTÍ TREST ■ Na **Ukrajíně** se [dvěma zákony](#) mění postup propuštění odsouzených na doživotí. Vězni, kteří si na Ukrajině odpykávali doživotní tresty, neměli dříve žádnou vyhlídku na propuštění, což bylo v rozporu se standardy ESLP. Reforma se setkala s [kritikou organizací občanské společnosti](#).

SLEDOVACÍ ORGÁNY ■ V **Německu** rozhodl Vyšší zemský soud v Berlíně, že propuštění lékařky z návštěvní rady berlínské věznice za kritiku vládních opatření v souvislosti s pandemií COVID-19 porušilo její právo na svobodu projevu.

OSOBNÍ MAJETEK ■ V **České republice** vláda navrhla změny, které revidují nedávno zavedená pravidla pro vymáhání dluhů, která umožňovala vězeňské správě zadržet veškeré peníze zaslané vězňům během kalendářního měsíce, a měla tak negativní dopad na úspory vězňů.

PREVENTIVNÍ ZADRŽENÍ ■ V **Rakousku** byly přijaty změny, které [reformují systém preventivního zadržení](#) duševně nemocných osob, které se dopustily trestného činu a u nichž psychiatrický posudek konstatuje, že se pravděpodobně dopustí dalších trestných činů, bez časového omezení. [Změny byly kritizovány za](#) to, že nestanovily maximální lhůtu pro preventivní zadržení a nezúžily kritéria, aby se snížil rostoucí počet osob zadržovaných v preventivní vazbě.

VĚZEŇSKÝ ZÁKON ■ **Řecký** parlament přijal reformu, kterou se mění vězeňský zákoník z roku 1999. Nový zákon zavádí několik změn týkajících se procesních a hmotných práv vězňů, ale [organizace občanské společnosti jej kritizují](#), protože neřeší chronické nedostatky v řeckých věznicích a dále omezuje práva vězňů. V **Polsku** proběhly veřejné konzultace o nařízeních, která mají být přijata v rámci probíhajícího programu reformy vězeňství. První nařízení by [vězňům ukládalo povinnost platit měsíční paušál](#) za každé další elektronické zařízení nebo elektrické vybavení v cele. Druhý návrh by odsouzeným [a vazebně stíhaným vězňům účtoval poplatky za jejich soukromou korespondenci](#) a podle uvážení ředitele věznice by vězňům poskytoval papír a obálky pro jejich soukromou korespondenci.

VĚZENÍ VE VÁLEČNÉM OBDOBÍ ■ V **Rusku** [byl novelizován mobilizační zákon, který umožňuje mobilizaci osob odsouzených za závažné trestné činy](#), což bylo dříve zakázáno. Tuto novelu lze chápat jako právní základ pro budoucí odvody vězňů nebo jako zpětnou legalizaci [nasazení tisíců odsouzených na Ukrajině](#).

SOUKROMÝ A RODINNÝ ŽIVOT ■ Krajský soud v **maďarském** Szegedu [zamítl žalobu vězně na náhradu škody způsobené porušením jeho práva na soukromý a rodinný život](#) v důsledku vysokých cen telefonních hovorů a opakovaných nočních kontrol.

PROCESNÍ PRÁVA ■ **Portugalský** Ústavní soud prohlásil, že [právní ustanovení, podle něhož proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o podmíněné propuštění na svobodu nelze podat odvolání](#), je protiústavní. V **Portugalsku** dále odvolací soud rozhodl, že [vězeň, jehož výkon trestu odnětí svobody byl přerušen, ale toto rozhodnutí má být zneplatněno](#), musí být před rozhodnutím vyslechnut.

Maďarský nejvyšší soud připomněl, že [propuštění vězni mohou podat žádost o odškodnění přímo k soudu](#), aniž by museli nejprve projít vězeňskou správou.

ÚPRAVA TRESTU ■ Ústavní soud **České republiky** zrušil rozhodnutí okresního soudu, který zamítl žádost vězně o podmíněné propuštění pouze proto, že se jedná o recidivistu, aniž by zohlednil jeho snahu o reintegraci do společnosti během pobytu ve vězení.

SOCIÁLNÍ PRÁVA ■ Ve **Francii** [vyšlo nařízení](#), které doplňuje zákon přijatý v roce 2021, [přibližuje sociální práva vězňů právům běžné populace](#) a vede k většímu uplatňování francouzského zákoníku práce a zákoníku sociálního zabezpečení ve vazbě.

TÝRÁNÍ ■ Španělský Nejvyšší soud potvrdil trest odnětí svobody v délce jednoho a tří let pro dva vězeňské strážné, kteří [byli shledáni vinnými z mučení vězně ve vyšetřovací vazbě](#). Rozhodnutí odmítlo tvrzení obžalovaných, že násilí, které bylo na vězni vykonáno, nebylo dostatečně závažné na to, aby mohlo být kvalifikováno jako mučení, a to na základě teleologického prvku charakterizujícího trestný čin mučení (v tomto případě potrestání obětí za jednání, z jehož spáchání jsou podezřelí).

PŘEČTĚTE SI CELÉ VYDÁNÍ NA NAŠICH WEBOVÝCH STRÁNKÁCH >>

Zvláštní poděkování patří našim [členům a přidruženým partnerům](#) za společnou přípravu tohoto zpravodaje!

**EUROPEAN
PRISON
LITIGATION
NETWORK**

www.prisonlitigation.org

21ter rue Voltaire

75011 Paříž

Francie

contact@prisonlitigation.org

Tento zpravodaj je financován Evropskou unií, UNAIDS a fondem Roberta Carra. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autorů a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie, Evropské komise, UNAIDS nebo Fondu Roberta Carra. Evropská unie, Evropská komise, UNAIDS ani Fond Roberta Carra za ně nemohou nést odpovědnost.

**ROBERT
CARR
FUND** For civil
society
networks

